

MÁRIA BLŠÁKOVÁ & JOZEF BLŠÁK

ZA DVERAMI

číha život

E

Vydavateľstvo Elist

www.elist.sk

Je toľko vecí, ktoré sa nám javia ako zázrak. Dospievanie, zamilovanosť, prvý bozk. No až v tehotenstve väčšina z nás žien dospeje k poznaniu, že najväčším životným zázrakom je dieťa. Telo z nášho tela, človečik, ktorý vďaka dvom ľuďom uzrie svetlo sveta. Snívame o tom, aké bude. Čo si z nás vo výbave ponesie a čomu ho s láskou naučíme. Dúfame, že bude krásne, šťastné, a hlavne zdravé. Lenže čo ak sa nad jeho kolískou zídu sudičky, ktoré mu nadelia to, čo nečakáme?

Venovanie

Túto knižku s láskou a zo srdca venujem svojim synom Jojkovi a Dominikovi, ktorých nadovšetko milujem.

Podakovanie

Moje podakovanie patrí všetkým ľuďom, ktorí nás sprevádzali na dobrodružno-objavnej ceste, pomáhali nám, radili a povzbudzovali nás. Ďakujem i tým, ktorí nám neverili či nás zarmucovali zlými prognózami, lebo všetko dobré i zlé nás posunulo ďalej.

Za dverami číha život

Mária Blšáková

Autor: © Mária Blšáková
Korektúra: Mrg. Anetta Letková
Obálka: © Adriána Švarná
Vydavateľstvo: © Elist s.r.o.
Rok vydania: 2017, prvé vydanie
Náklad: 1000 kusov

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná, uchovávaná v rešeršných systémoch alebo prenášaná akýmkoľvek spôsobom vrátane elektronického, mechanického, fotografického či iného záznamu bez predchádzajúceho písomného súhlasu autora, respektíve vydavateľa.

ISBN: 978-80-89861-80-4

Bol to úžasný čas plný radosti, ale aj obáv z neznámeho. Moje bruško sa každým dňom zväčšovalo a bábo v ňom si pästičkami hájilo svoje územie.

Keď som bola malá, stále som omieľala, že keď narastiem, budem mať deväť detí. Neviem, ako som dospela k takémuto počtu, ale bola som rozhodnutá svoj plán dodržať. O sexe, dospievaní a iných intímnych záležitostiach sa u nás v rodine nerozprávalo, a tak som bola o niekoľko rokov neskôr nesmierne sklamaná, keď sme sa o týchto veciach vrátane tehotenstva a pôrodu začali učiť v škole. Bola som šokovaná a zistenie, že bocian je v tom nevinne, mi poriadne nabúrало plány do budúcnosti. Okamžite som mala v hlave nový plán. Dieťaťko bude, ale iba jedno, aj to si adoptujem.

Na Liptov som sa presťahovala za prácou a spoznala tu i Jozefa. Po vyše ročnej známosti sme v kruhu najbližších mali malú, no peknú svadbu. Dokonca i februárové počasie sa v ten deň vytiahlo. Svadobné šaty som si šila sama, aj keď do mňa

priateľky húdli, že to prináša nešťastie. Moja mama zas tvrdila: „Plač, dievča, plač, lebo nevesta, ktorá na vlastnej svadbe neplače, bude plakať celý zvyšok života.“ Napriek tomu som sa nemohla ubrániť smiechu. Aj keď som tým veľa riskovala.

Mala som dvadsať a môj muž o tri roky viac. Zabývali sme sa v jednoizbovom okálovom byte, v ktorom bola v zime zima, no v lete stačilo prižmúriť oči a cítili sme sa ako v trópoch. Možno na tom mali zásluhu aj mravce a myši, ktoré obliehali náš hrad. Cez strechu nám zatekalo. Dlážka sa pod nohami ohýbala. Napriek všetkému sa nám to zdalo úžasné. Pod oknami sme mali malú záhradku s lavičkou. Z jednej strany boli záhrady a z druhej cintorín. Často som sa tam prechádzala a myslela na tých, ktorí tu už nie sú. Aké boli ich životy? Splnili sa ich sny a túžby? Boli šťastní? Chýbajú tým, ktorých tu zanechali? Doma som sa smutne prizerala obrazu v zrkadle, ktorý sa každým dňom viac zaokrúhľoval. V tom čase mi veľmi pomáhali návštevy mladšej sestry. Monika študovala v tom istom meste a snažila sa odbehnúť čo najčastejšie. Statočne znášala moje nálady, záchvaty strachu i obžerstva. Dokonca začala so mnou i priberať. Neskôr mala problémy zbaviť sa kílu z môjho tehotenstva. Kvôli diaľke sme k našim chodili zriedka a novinky z domova nám pravidelne sprostredkovala práve Monika.

Spolu s obvodom pásu rástla aj aktivita malého človečika. Bol zjavne v dobrej kondícii, lebo keď

som stála niekde, kde bola hlasnejšia hudba, bruško sa začalo viditeľne krútiť a natriasať. Vyzerala som ako velikánsky balón, ktorý sa chystá každú chvíľu prasknúť.

Raz, keď sme si so sestrou prezerali katalóg s oblečením, prišla s teóriou, že z nej, mňa a staršej sestry Hany by sa určite dala poskladať nádherná žena, ktorá by sa vyrovnala hociktorej z tých krások. Hneď sme sa do toho pustili. Krásne štíhle nohy by museli byť bezpodmienečne Hankine, rovné plecia, prsia a výška Monikine a k tomu môj úzky pás. Pri výbere hlavy sme so smiechom skonštatovali, že sme sa precenili. Môj „útly“ pás mal v tej chvíli neuveriteľných stojedenásť centimetrov a opuchnuté chodidlá sa snažili uniesť tridsať rýchlo nadobudnutých kilogramov. Bála som sa dňa D, ale zároveň sa tešila. Myslím, že veľmi podobne to prežívajú všetky mamy. Štrikovala som miniatúrne svetriky, skúšala ich bábike, prezerala si nakúpené hračky, chystala výbavu do pôrodnice. Vo voľných chvíľach sme s manželom vymýšľali, aké naše dieťa bude. Určite bude mať modré oči po ockovi, tvorivé bude po mame a temperamentné po nás oboch.

Náš drobec prvý raz zažmurkal na svet 6. septembra 1989 a bol dokonalý. Mával drobnými pästičkami a malé ústočka vydávali prekvapivo silný zvuk. Manžel stál pod oknami pôrodnice a pýtal sa: „Aké má oči?“ Boli všelijaké, len nie modré.

Neskôr som sa dozvedela, že novorodenci majú očka takmer rovnaké a skutočná farba sa ukáže neskôr. Zdal sa mi neskutočne krásny. Dokonalý výtvor prírody, samozrejme, naším nemalým prispením. Keď som sa naňho pozerala, hneď som zabudla na zážitky, ktoré mu predchádzali.

Ležali sme v nemocničnej izbe a rozprávali si vtipy. Jedna mamina - čakateľka - nám začala čítať horoskopy. „Milí Raci!“ znel ten môj. „V nasledujúcich chvíľach vás čakajú vzrušujúce erotické zážitky.“ Vzápätí som dostala pôrodné bolesti. Odvtedy horoskopom neverím. Nechcem tu opísať priebeh pôrodu. Nikdy som o tom nepočúvala rada. Poviem len toľko, že bol ťažký, dlhý a komplikovaný. Po šesnástich hodinách sa skončil chirurgickým zákrokom. Spomínam si, že niekto z blízkych vtedy utrúsil, že som rodila po panský.

Keď som Jojka videla prvýkrát, mal na hlave náplasť. Napriek tomu bol prekrásny. Bola som si istá, že najkrajší na svete. Mal len zopár hodín, keď som sa rozhodla, že mu budem písať denník. Nie len na údaje o hmotnosti a dĺžke. Opíšem v ňom každý jeho úsmev, každú nezbedu, každé nové slovo. A o dve či tri desaťročia, keď sa začne jeho rodičovská kariéra, mu ho darujem. Ak by chcel byť prísny na svoje deti, aby ich mohol porovnať so sebou.

Jozef odbehol z práce, aby nás z pôrodnice odviezol domov. Jeho malý menovec spal, no manžel

ho chcel pred odchodom počuť aspoň raz zaplakať. Povedala som, aby sa nebál, že sa ho ešte napočúvame. A asi som to vtedy zakríkla. V nasledujúcich mesiacoch nám výdatne splácal prvodňový dlh a nepremeškal ani jednu chvíľu, ktorú mohol prekričať. Celé noci nespal a ja som okrem tridsiatich kíl stratila aj mlieko. Bola som z toho veľmi nešťastná.

Náš drobec s hlbokým hlasom rástol ako z vody. Zúbky sa mu objavovali jeden za druhým. Vlásoky sa mu stáčali do malých prstencov. Dost' zle jedol a často vracal, ale vravela som si, že sa to neskôr isto upraví. Pri pohľade naňho ma nemrzeli moje tmavé kruhy pod očami a prepadnutá tvár, ktorej by prospeli dve nepretržité noci spánku.

Keď som pred niekoľkými rokmi počula trkotať mamičky s kočíkami, zdalo sa mi to veľmi smiešne. Ved' čo môže taký malý cvrček urobiť, keď to toľko ospevujú, usmievajú sa do kočíkov a vydávajú popritom smiešne zvuky? A zrazu som bola taká istá. Robila som naňho grimasy a dokázala siahodlho rozprávať aj o obsahu plienky. Keď sa náš polročný chlapček posadil, boli sme od šťastia bez seba. V záhrade sme si rozprestrelí na trávnu deku s kopou hračiek. Snažila som sa priplieť do jeho hry, no nemal so mnou trpezlivosť, a tak som sedávala na lavičke, štrikovala, pozorovala ho, zbierala zatúlané hračky. Manžel pracoval na zmeny, a tak sme veľa večerov trávili sami. Jojko

pri každej príležitosti testoval svoje tri zúbky. Najradšej sa zahryzol do niečej ruky alebo nohy, a tak sme usúdili, že vegetarián asi nebude. Najradšej sa hrával s novinami. Dokázal ich neuveriteľne dlho krčiť. Stále som ho fotila. Zdalo sa mi, že rastie pod očami a nechcela som premeškať ani jednu z jeho podôb, no svokor tvrdil, že všetky fotky sú rovnaké. Na rozdiel od nočníka, ktorý doslova nenávidel, sa fotenie Jojkovi celkom páčilo. V deviatich mesiacoch urobil prvé krôčiky. Bol to úžasný zážitok a zároveň začiatok novej etapy, pri ktorej som plne pochopila zmysel slov „byť v strehu“. Stále som mu bola za päťami, aj keď manžel tvrdil, že sa musí niekedy aj udrieť, aby sa naučil opatrnosti. Veľmi sa mu páčilo, keď niekto kýchol a zbožňoval pesničky. Mal svoju obľúbenú videokazetu, ktorá šla dookola. Neskôr som zistila, že bez pesničiek sa ani nenaje. Vedela som, ktorá skladba je jeho najobľúbenejšia, a že pri nej zje viac ako inokedy. Jedol málo. Pri pohľade na apetít iných detí ma prepadali obavy, či dostáva všetko, čo potrebuje. Jeho najúhlavnejším nepriateľom bol vysávač. Keď som ho vytiahla, zaliezol s panikou na tvári a poriadnym krikom do najvzdialenejšieho kúta. Druhé dieťa som chcela čo najskôr, tak nás neprekvapilo, keď mi lekárka potvrdila tehotenstvo. Na ceste bol Jojkov spoluhráč, spolustravník i kamarát v jednej osobe.

Jojo akoby chcel prispieť k tejto slávnostnej chvíli, konečne sa trafil do nočníka a povedal:

„Kak.“ Bola to zblúdila strela, lebo neskôr sa nočníku naďalej vyhýbal ako čert krížu. V jeho repertoári nepribudlo veľa slov, iba papa, maka, niekedy aj mama. Z každého sme mali veľkú radosť, aj keď nové sa objavovali zriedka. Keď raz na mňa zakričal: „Majka“, bola som od šťastia celá bez seba. Mrzelo ma, že keď sa naučil niečo nové, staré zabudol. Spriatelil sa s vysávačom a zanevrel na žmýkačku. Zdalo sa, akoby stále potreboval nejakého strašiaka, pretože tých zvládnutých okamžite nahrádzal novými. Bol plachý. Hlavne keď prišla návšteva. Vtedy bol ako môj tieň. Držal sa ma za nohu a tváril sa ako ohrozený druh. Mal síce zopár obľúbencov, ale zakaždým si na ich prítomnosť musel zvyknúť. Keď mal rok, niekto poznamenal, že ročné dieťa by malo oveľa viac rozprávať a správať sa trochu seabavedomejšie. Mávla som rukou a povedala, že deti sú rôzne. Určite všetko dobehne. Napriek tomu začal vo mne hlodať červík.

Jedna augustová noc ma vystrašila tak, že na to nezabudnem nikdy v živote, aj keď sa neskôr zopakovala veľa krát. Okolo druhej ma prebudil čudný zvuk podobný chrčaniu. Rýchlo som rozsvietila. Jojko ledva lapal po dychu. Mal sivomodrú farbu a vyplašené oči. Jeho útržkovitý plač znel ako škripot a cez krátke pauzy sa pokúšal nadýchnuť. Bolo to ako v zlom sne. Jedna moja polovica sa hroznému divadlu strnulo prizerala a druhá ho

mechanicky obliekala, kým manžel pristavil auto. Na miestnej poliklinike syna vyšetřili. Pohotovostná lekárka povedala, že to nie je také vážne, ako to vyzerá. Zápal hrtana - laryngitída - sa u malých detí vyskytuje často. Musia si ho tam však na niekoľko dní nechať. Ten hrozný plač, keď ho odnášali, sa mi vybaví aj po rokoch. Bola som presvedčená, že sa nedá zažiť nič horšie. Náš malý príbytok sa zrazu zdal obrovský a tichý. Pri pohľade na prázdnu postieľku som mala pocit, akoby nám niekto ukradol tri štvrtiny života. Boli to smutné dni. Nemyslela som na nič iné, len na to, čo náš syn práve robí, čo sa s ním deje. Keď sme boli za ním, sestrička ho držala na rukách a ukazovala mu obrázky na stene. Pozerali sme sa naňho cez sklenenú výplň vo dverách. Vraj bude lepšie, keď nás neuvidí. Na krku mal veľký obklad a díval sa pred seba akosi neprítomne. Vyzeral utrápene, no rezignovane.

Keď sme si poňho konečne prišli, bol apatický. Vôbec sa netešil, že nás vidí a tváril sa veľmi smutno. Mala som pocit, akoby si myslel, že sme ho zradili. Na lícach mal červené fláky od inhalovania. Stále štekavo kašľal, zadok mal celý zapálený, a čo bolo najhoršie, úplne prestal chodiť. Bolo to hrozné zistenie. Nevedeli sme, čo si máme o tom myslieť. Buď bol jeho stav vážnejší, ako nám povedali, alebo to bolo nedostatkom pohybu v nemocnici.

Náš vrtichvostík, ktorý sa zastavil, len keď

spal, teraz smutne sedel tam, kde sme ho položili. Prestal rozprávať aj tých zopár slov, ktoré vedel. Stále som ho nosila na rukách, i keď to vzhľadom na moje rizikové tehotenstvo nebolo veľmi bezpečné. Trvalo tri mesiace, kým sa vrátil náš známy šibal, no bol o čosi plachší a neznášal bielu farbu. Nebolo to len v súvislosti s cudzími ľuďmi, tých neznášal tak či tak. Bielu sme si nemohli obliecť ani my, jeho rodičia. Rozprával iba amp, gag, maka a kiki, ale nám aj tie štyri slová zneli ako rajska hudba. Vrátili sa mu staré papierové záluby. Jeho najväčšou zábavou sa stalo trhanie toaletného papiera na tenučké pásiky. Dokázal takto roztrhať aj niekoľko kotúčov. Kruh jeho obľúbencov sa ešte väčšmi zúžil. Okrem mňa a Jozefa bola na prvom mieste Monika a malá hojdačková priateľka Miška. Denne sme spolu chodili na prechádzky. Potrebovali sme ich obaja, aj keď Jojko to tak zďaleka necítil. Mal síce svoju obľúbenú trasu, ale beda, ak som ju chcela zmeniť. Obyčajne si sadol na chodník a srdcervúco sa rozplakal alebo sa rozbehol na cestu. V takých chvíľach bolo veľmi ťažké prehovoriť ho, aby pokračoval alebo sa so mnou vrátil domov. A niešť metajúce sa dieťa v náručí takmer v cieľovej rovinke tehotenstva bolo poriadne náročné, nehovoriac o športových výkonoch, ktoré som podávala pri jeho naháňaní. Často som myslela na to, že som v absolútne neriešiteľnej situácii. Nikdy som nevedela, ako zareaguje. Mrzelo ma, že sa nemôžem jednoducho tešiť z pekného dňa, lebo v

kuse myslím na to, ako zvládnem jeho ďalší kúsok. Od okoloidúcich som často počúvala, že také rozmazané decko potrebuje pár na zadok a nie chláholiť.

Obaja sme spávali veľmi zle. Jojko sa budil na vlastné výkriky a ja na to, že sa mi každou ďalšou nocou zmenšuje posteľ. Mal už vyše roka, no naďalej sa úspešne vyhýbal nočníku. Takéto sedenia si buď odplakal, alebo odsabotoval. Bolo jedno, ako dlho na ňom sedel. Keď vstal, stačila minúta a musela som ho prebaliť. Začala som si zvykať na myšlienku, že v dome budú dvaja plienkači.

Na konci ôsmeho mesiaca tehotenstva nás zaskočil ďalší záchvat. Manžel bol v práci a ja som Jojka bezradne nosila na rukách. Vedela som, že to urobím. Zasa ho sklamem. Horúčku mal vyše štyridsať a bolo mi jasné, že v nemocnici ho strčia pod studenú sprchu. Chcela som ho uchrániť aspoň od tohto nepríjemného zážitku, a tak som sa pustila do zábalov. Pomáhala mi Miškina mama a ich oci-no nás neskôr odviezol do nemocnice. Miška nás prosila, aby sme Jojkovi prestali robiť zle a ja som jej takmer uverila. Spolupáchatelku Ivu, ktorá bývala v susedstve, Jojko od tých čias nechcel ani vidieť. Ak sa jej spoločnosti nemohol vyhnúť, aspoň ju pohrýzol. Aj tentoraz sa vrátil podobný ako predtým. Zdalo sa, že chorobu zvládol lepšie ako odlúčenie, aj keď to s citovými prejavmi nijako nepreháňal, skôr naopak. Po jeho návrate som mala pocit, akoby mal v očiach napísané: Toto vám

neprejde!

Nasledujúce dni sme sa znova snažili získať si jeho dôveru. Pobyť v nemocnici ho už druhýkrát vrátil o niekoľko mesiacov naspäť. Či už v rozprávaní, chôdzi, alebo v celkovom napredovaní. Na chvíľu začal uprednostňovať otca a mne sa to výnimočne hodilo. Bola zo mňa veľká nemotorná guľa a potrebovala som dosť oddychovať. Ako vždy mi dosť pomohla Monika. Chodila s ním k rieke, stále mu čosi rozprávala, a aj keď mala nejaké problémy, nikdy nič nepovedala. Jojko nám stále častejšie a hlasnejšie dával najavo svoju nespokojnosť. Bola som sklamaná sama zo seba, keď som sa znova pristihla, že ho porovnávam s inými deťmi. Bol neprispôsobivý a stále sa čohosi bál. Mali sme žiadosť na byt a mala som sa tešiť z oveľa väčšieho priestoru, no všetko som vnímala jeho očami. Ako si zvykne na nové prostredie a ako sa bude správať, keď zistí, že súrodenec, ktorý sa má každú chvíľu prihlásiť na svet, nie je návšteva, ktorá skôr alebo neskôr odíde? Snažila som sa upriamiť jeho pozornosť na bruško. Na to, že sa v ňom deje niečo špeciálne. Už som vedela, že je vo vývine pozadu a trochu som sa bála, ako zosúladiť starostlivosť o bábo s jeho zvýšenými nárokmi. No stále som verila, že všetko dobehne.

Pri prechádzkach s Monikou sa predsa len naučil niečo nové. Vyplazovať jazyk. Všade a na každého. Aj keď sme i toto brali ako pokrok, v du-

chu som sa zastrájala, že to raz naučím jej deti. Doma, v známom prostredí, to bolo rozkošné dieťa. Krásne, aj keď netypicky sa hral, a keď sa mu niečo páčilo, vedel sa úžasne nahlas smiať. Jeho smiech bol nákazlivý. Zachvátil každého, koho uši boli v dosahu. Škoda, že sa nesmiat častejšie. Horšie bolo, keď sme museli ísť k lekárovi, do obchodu či k rodičom. Keď ho chcel niekto objať, bránil sa, kopal. Starká sa dookola pýtala, prečo ju nemá rád. Čoraz častejšie som si uvedomovala, že ku šťastiu či spokojnosti nepotrebuje ľudí. Potreboval svoju kazetu pesničiek, najlepšie dva alebo tri cumlíky a červeného psa na kolieskach, ktorého neľahal za šnúрку ako ostatné deti. Otáčal kolieskami a fascinovane ich pozoroval. Bol to zvláštny rituál. Niekedy mi napadlo, že ten pes má preňho väčšiu cenu ako my. Vravela som si, že je hlúposť žiarliť na psa, no aj tak mi nešlo do hlavy, prečo mu dá zakaždým prednosť. Bol na mňa síce naviazaný, a ak niečo potreboval, bola som to ja, koho chytil za ruku a ukázal, čo chce. Mala som však pri tom pocit, že som len prostriedok na dosiahnutie niečoho. Jeho predĺžená ruka.

Začiatkom apríla, desať dní po termíne a takmer s rovnakým priebehom, prišiel cisárskym rezom na svet náš druhý syn Dominik. Bol vernou kópiou svojho brata, len o niekoľko gramov ťažšou a o centimeter dlhšou. Líšil sa od Jojka len neuveriteľne škrekľavým hlasom, ktorý znel ako škripot

lyžice po kovovej nádobe. Každú chvíľu som myslela na tých dvoch, ktorí ostali doma. Dúfala som, že za čas, čo budem preč, sa trochu viac skamarátia a Jojko prenesie trochu kompetencií aj na ocka. Najviac som však bola zvedavá na Jojkovu reakciu na bábätko.

Keď som doma vybalila ďalšieho člena našej rodiny, urazene sa odvrátil. Tváril sa, akoby ho nevidel. Dúfala som, že sa to zmení, pretože aj tak nemal na výber. Nasledujúce dni väčšinou zazeral. Bábo ho absolútne nezaujímal. Raz sme ho za nenápadného dohľadu nechali s bratom samého. Chvíľu ho pozoroval, prestrčil ruku do postieľky, usmial sa a dotkol sa jeho nosa. Myslím, že práve vtedy, aj keď svojsky, ho prijal do teritória, ktoré doteraz patrilo iba jemu.

Ako väčšinu žien, aj mňa prepadli popôrodné depresie. Dovtedy som sa domnievala, že sú iba výplodom bujnej fantázie lekárov na dôchodku. Pripadala som si škaredá, tučná, neschopná. Myslela som si, že sa už nikdy v živote nevyspím a že všetko robím zle. Práce som mala nad hlavu. Stále som vyvárała plienky. Jojko žiarlil, keď som dojčila, zakaždým niečo vyparatil. Dominik bol našťastie jeho pravý opak. Cumlík ochutnal len raz a hneď zistil, že mu nechutí. Papal a spinkal krásne, takže som si čoskoro zvykla na nový režim. Keďže sme mali iba jednu izbu, dosť som sa obávala, ako to bude fungovať cez deň, keď bude bábo spinkať a Jojko sa bude hrať. No všetko šlo ľahko. Dominik

v lete spával v kočíku pod oknom a ja s Jojkom sme sa zatiaľ snažili pracovať na sebe a domácnosti súčasne. Keď som utierala riad, podávala som mu príbor a nabádala ho, aby dával vidličky k vidličkám a podobne. Niekedy sa mu darilo, ale veľmi skoro strácal trpezlivosť, ako skoro pri všetkom. Skúšala som s ním triediť bielizeň na svetlú a tmavú kôpku, no viac ho zaujímalo vírenie vody v práčke. Pokúšala som sa spievať, tliekať, dupať nohami a dúfala, že raz sa určite pridá. Sám si pri svojej kazete rád pospevoval, no keď som sa pridala, stíchol. Akoby ma nechcel vpustiť do svojho sveta. Vôbec sa mi to nepáčilo. Rozhodla som sa, že je najvyšší čas na róznejšie presadzovanie nočníka. Kúpili sme špeciálny, ktorý vyhrával, keď sa dielo podarilo. Čakali sme, že konečne niečo zaberie, no náš syn mal iný názor.

Jednou z ďalších zvláštností bola jeho antipatia k ženám. Mňa toleroval, no ostatné ženy vrátane oboch starých mám priam neznášal. Videla som, že ich to mrzí. Chlapi na tom boli o čosi lepšie. Premýšľala som, či to nesúvisí s nemocnicou. Nenávidel bielu farbu a tej je predsa nemocnica plná a personál sú väčšinou ženy. Čoskoro som prišla na to, že rovnaké výhrady má aj k čiernej. Zistila som to za veľmi smutných okolností, keď mi zomrel otec. Zo začiatku sa zdalo, že je vyplašený zo smutných tvárí. Až keď som si po návrate domov znova chcela obliecť čierne šaty, zbadala som jeho zdesenie.